

ՀԱՆԳԻՍՏ ՀՈԳԻՈՅ

ԳՐԻԳՈՐ ՍԷՖԵՐԵԱՆԻ

Տարւոյս Օգոստոս մէկին անակնկալօրէն իր մահանացուն կը կնքէր Սանթա Մարկերիթա Լիւ-կուրէի մէջ - ուր օգուտիութեան զացած էր իր ընտանիքով - ողբ. Գրիգոր Սէֆէրեան աղնու-սիրտ հայը եւ մեծ առեւտրականը: Ամսուն 7-ին չքեղ յուղարկուողութեամբ մը հանդուցեալը թաղուեցաւ «Monumentale» դերեզմանատան մէջ Միլան քաղաքին՝ ուր նա հաստատուած էր քսան եւ աւելի տարիներ առաջ: Իր մահով Միլանի հայ զաւուրը կը կորսնցնէր իր ամէնէն սիրուած ու յարգուած մէկ անդամը, եւ ազգը՝ տիպար հայ մը օժտուած հոգեկան լաւագոյն ձերբերով, որ գիտցաւ իր քրտինքով եւ ճարտարութեամբ դիպած դանձերը լաւագոյն նպատակներու դործածել:

Ծնած եւղովիա 1881 Սեպտեմբեր 20-ին, շու-տով կ'անցնէր Կ. Պոլիս, ուր մատաղ հասակին կորսնցնելով իր հայրը, կը ստիպուի լքել ուսման ընթացքը եւ շուտով լծուիլ զործի՝ Իրբանոսեան Հաստատութեան մէջ: Նա 1904-ին Աղեքսանդրիա է իրբեւ տնօրէն եւ ընկեր Կ. Պոլսի Գէորգ Մու-րատեան Տան: Հետզհետէ կը յայտնուին իր խո-հեմ, ձեռներէց եւ կազմակերպիչ ձերբերը առեւ-տրական ասպարէզին մէջ: Որով կը յաջողի նախ բարձրացնել Մուրատեան Տունը՝ բանալով նոր ճիւղեր Գահիրէ, Ատտիս Ապեպա եւ այլուր. ապա անկախ զործեր կը հիմնէ շատ տեղեր, ինչպէս Եթովպիա, Սուտան, Երեթրէա, Սոմալիա եւն., եւ ինք կը կեդրոնանայ Միլանի մէջ 1930-էն յե-տոյ՝ միշտ յաջող վերելքով:

Երկար տարիներու աշխատանքէն յոգնած ու տը-կարացած՝ իր զործերու վարչութիւնը յանձնեց իր աղնու եւ բարեկործ բարեկամին՝ Պրն. Երուանդ Հիւսիսեանին՝ որ իր զարմիկն է եւ երկար տա-րիներու ընթացքին մտերիմ եւ խոհական զոր-ծակիցը: Ու ինք բարի զործերով ու բարի համ-բաւով չունեց իր անդենականը:

Տեղն է ըսել՝ թէ մարդ այնքան կ'ապրէ, որ-բան իր զործերը: Եւ բարի զործերը կ'ապրին



անմահ՝ բարեկործներու սրտին մէջ ու մանա-ւանդ Աստուծոյ քով՝ որ վարձահատոյցն է բա-րեարդներուն:

Ողբ. Գր. Սէֆէրեան արդարեւ եղաւ միշտ բարի եւ օրինակելի հայր մը եւ պատուական ամուսին՝ ընտանեկան յարկին ներքեւ. ընկերական ու ազ-գային շրջանակին մէջ՝ սիրուած ու սիրելի դէմք մը՝ իր մաքուր, անձնուէր, կրօնասէր ու ազգա-սէր նկարագրին համար:

Մենք սիրով կ'իւրացնենք սրտաբուխ խօսքերը զամբանականին զոր յուղումով արտասանեց Պրն. Յակոբ Ալեքսանեան, որակելով հանդուցեալը «բա-րեմոյն, հեղարարոյ, հեռատես, բարեմիտ, պար-կեշտ ու արգարասէր»։ Եւ այլուր չհետեւելով թէ ինչպէս բաց եղած է անոր սիրտն ու քսակը՝ թըշ-ուառին ու որրին, ազգին ու եկեղեցւոյն պէտ-քերուն:

Մինչ կը նորոգենք մեր սրտազին եւ խոր ցա-ւակցութիւնը հանդուցեալին սղաւոր ընտանիքին եւ բոլոր սիրելիներուն, խնկարոյր ծաղիկներ ու ջերմեռանդ աղօթքներ կը նուիրենք իր անթառամ յիշատակին, չմոռնալով հոս արձանագրելու Մը-խիթարեան Ուխտիս երախտագրութիւնը լիասիրտ նուէրին համար զոր ողբացեալը յատկացուց Ս. Ղազարու պարիսպներուն շինութեան:

Հ. Ե. Փ.

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՄԻ ՍՏԱՅԱԾ ԵՆՔ

Ազատեան Թորոս. - Գէորգ Արքեպ. Արսլանեան (1867-1951): Իսթանպուլ, տպ. Վարու, 1952.

էջ 110. (Նուէր հեղինակէն):

Աղայեան Ղազարոս. - Տորք Անդեղ: Պէյրութ, տպ. Տօնիկեան, 1952. էջ 40: Հրտ. «Նոր Շըր-թան» մատենաշարի, թիւ 2. (Նուէր հրատարա-կիչէն):

Արաւեան Կարապետ. - Զաւեշտագիրք... Եւ Երա-զասն: Նիւ Եորք, տպ. Եփրատ, 1952, էջ 223. (Նուէր հեղինակէն):

Առանալեան վեր. Կ. Պ. - Յուշարձան Հայ Աւե-տարանականաց եւ Աւետարանական Եկեղեցւոյ (քննական ծանօթութիւններով): Ֆրէզնոյ, 1952, էջ 527. (Նուէր հեղինակէն):

Գարագաշեան Լ. - Առձեռն Ուղղադրութիւն դըպ-րոցականներու եւ ուղղադրութեան սէր ունե-ցողներու համար: Նիկոսիա, տպ. Կէպէնլեան, 1952, էջ 103. (Նուէր հեղինակէն):

Երեմեան Արամ. - Ակադեմիկոս Աւետիք Իսահա-կեանի պօէզիայի հիմնական զեւերը: Թեհրան, տպ. Ալման, 1952, էջ 64. (Նուէր հեղինակէն):

Ալ. Սարուխան ծաղրանկարիչ: Թեհրան, տպ. Իրանշահ, 1951, էջ 60. (Նուէր հեղինակէն):

Մանրանկարիչ Սարգիս Պիծակ: Իսթանպուլ, տպ. Վարու, 1952, էջ 24. (Նուէր հեղինակէն):

Խամբեան Մ. - Աբսորի եւ պատերազմի կրակնե-րուն մէջէն: Պոսթոն, տպ. Հայկ. Յ. Թումա-րուն, 1952, էջ 387. (Նուէր հեղինակէն):

Եւսեան, 1952, էջ 387. (Նուէր հեղինակէն):

Իշխան Մուշեղ. - Երեք Մեծ Հայեր: Պէյրութ, տպ. Խալիս, 1952, էջ 98. (Նուէր հեղինակէն):

Խաւահեան Աւետիս. - Սասմայ Մհեր (Վիպերդ), տպ. Խալիս, 1952, էջ 42.

Գ. տպ.: Պէյրութ, տպ. Խալիս, 1952, էջ 42. (Նուէր հրատարակիչէն):

Լէօ. - Վանի Ուրարտու Թագաւորութիւնը, Նաիրի եւ Ուրարտու. (Բ. տպ.): Ֆրէզնոյ, տպ. Գա-րարեան, 1952, էջ 136:

Մառուկեան Ա. - Թուղթ առ Երեւան (Ե. տպ.): Պէյրութ, տպ. Խալիս, 1951, էջ 61. (Նուէր հրատարակիչէն):

Կորիւն. - Վարք Մեսրոպրայ. (Հրտ. Ստեփան Յ. Բանեան): Պոսթոն, տպ. Պալար, 1951, էջ 144. (Նուէր հրատարակիչէն):

Հ. Ս. Շ. - Օրմանեան. Հին դրբին լուսով՝ նոր տիպին տալիս: Պէյրութ, տպ. Հայ Կաթողիկէ, 1952, էջ 144. (Հինգ օրինակ):

Մուրացան. - Գէորգ Մարգղեանունի (Պատմական վէպ): Պոսթոն, տպ. Հայրենիք, 1952, էջ 607. (Նուէր հրատարակիչէն):

Մոգեան Լեւոն. - Հայ զաղթախարհը իր զոյու-թեան հարցականին առջեւ: Փարիզ, 1952, էջ 190. (Երկու օրինակ, նուէր հեղինակէն):

Զօլանեան Ա. - Հրաշքը. Թատրերգութիւն հինգ արարուածով: Պէյրութ, տպ. Տօնիկեան, 1952, էջ 98. (Նուէր հրատարակիչէն):

Սիտալ Կ. - Մամ ու Զին. քրդական ժողովրդա-կան պատմութիւն: 1951, էջ 94: (Հրտ. Ամերի-կահայ Յառաջադիմական Միութեան Թ. 17 - վեց օրինակ):

Վարդանեան Եղիշկ Աւագ ֆինյ. - Կեանքի ցաւե-րէն. 29 պատմութիւններ եւ 2 աւանդակներ: Պոսթոն, տպ. Արմենիա, 1951, էջ 480: (Երկու օրինակ, նուէր հեղինակէն):

Վարձապետեան Սիսակ Յակոբ. - Հայերը Լիբա-նանի մէջ. (պատկերազարդ): Պէյրութ, տպ. Վանթեք, 1951, էջ 500. (Նուէր հեղինակէն):

Տէր Միքայէլեան Ա. - Կէս դիւրեւէն ետք: Իսթան-պուլ, տպ. Մ. Տէր Սահակեան, 1952-53, էջ 174:

Aghababian Raphaël. - Législation Iranienne actuelle (Les Constitutionnelles, Code Civil Iranien, Statuts particuliers). Paris, Imp. Choisy - le Roi, 1951, pg. 133. (Մեծագիր):

Atanassian A. - Petite Histoire de l'Arménie et de ses hommes célèbres. Paris, Imp. H. Turabian, 1947, pg. 65. (Երկու օրինակ):

Basevi Alberto. - Luigi Luzzatti Cooperatore. Roma, 1952, pg. 152. (Նուէր փրօֆ. Վ. Թումա-նեանցէն):

Cololian Dr. Paul. - Mes Souvenirs. Paris, Imp. Le Soleil, 1952, pg. 125.

Dédéyan Ch. - La Composition de «Polyeucte» (Extr. de Les Lettres Romanes, tome VI, N° 3, 1952, pg. 207-231) Louvain.

Doucett C. J. F. - The Name and the rôle of ՏԱՐԱԲԱՆԻԿԱՆ or Sahraplakan. (Extr. de Byzantion, t. XXI (1951) Fasc. 2, pg. 311-321), Bruxelles.

Fra Enselmino. - El pianto de la Verzene Ma-ria. Milano, 1950, pg. 85. (Նուէր G. Scheiwiller-էն):

Manoogian Alex. - Treasured armenian recipes, U. S. A. 1952, pg. 126.

Nuri Dersimi Dr. Vet. M. - Kürdistan tarihinde Dersim. Halep, Ani Matbaasi, 1952, pg. 312. (Նուէր Հեղինակէն ու Աւետարանի Գ. Ա. Խան-զատեանէն):

Մոգեան Լեւոն. - Հայ զաղթախարհը իր զոյու-թեան հարցականին առջեւ: Փարիզ, 1952, էջ 190. (Երկու օրինակ, նուէր հեղինակէն):

Զօլանեան Ա. - Հրաշքը. Թատրերգութիւն հինգ արարուածով: Պէյրութ, տպ. Տօնիկեան, 1952, էջ 98. (Նուէր հրատարակիչէն):

Սիտալ Կ. - Մամ ու Զին. քրդական ժողովրդա-կան պատմութիւն: 1951, էջ 94: (Հրտ. Ամերի-կահայ Յառաջադիմական Միութեան Թ. 17 - վեց օրինակ):

Վարդանեան Եղիշկ Աւագ ֆինյ. - Կեանքի ցաւե-րէն. 29 պատմութիւններ եւ 2 աւանդակներ: Պոսթոն, տպ. Արմենիա, 1951, էջ 480: (Երկու օրինակ, նուէր հեղինակէն):

Վարձապետեան Սիսակ Յակոբ. - Հայերը Լիբա-նանի մէջ. (պատկերազարդ): Պէյրութ, տպ. Վանթեք, 1951, էջ 500. (Նուէր հեղինակէն):

Տէր Միքայէլեան Ա. - Կէս դիւրեւէն ետք: Իսթան-պուլ, տպ. Մ. Տէր Սահակեան, 1952-53, էջ 174:

Aghababian Raphaël. - Législation Iranienne actuelle (Les Constitutionnelles, Code Civil Iranien, Statuts particuliers). Paris, Imp. Choisy - le Roi, 1951, pg. 133. (Մեծագիր):

Atanassian A. - Petite Histoire de l'Arménie et de ses hommes célèbres. Paris, Imp. H. Turabian, 1947, pg. 65. (Երկու օրինակ):

Basevi Alberto. - Luigi Luzzatti Cooperatore. Roma, 1952, pg. 152. (Նուէր փրօֆ. Վ. Թումա-նեանցէն):

Cololian Dr. Paul. - Mes Souvenirs. Paris, Imp. Le Soleil, 1952, pg. 125.

Dédéyan Ch. - La Composition de «Polyeucte» (Extr. de Les Lettres Romanes, tome VI, N° 3, 1952, pg. 207-231) Louvain.

Doucett C. J. F. - The Name and the rôle of ՏԱՐԱԲԱՆԻԿԱՆ or Sahraplakan. (Extr. de Byzantion, t. XXI (1951) Fasc. 2, pg. 311-321), Bruxelles.

Fra Enselmino. - El pianto de la Verzene Ma-ria. Milano, 1950, pg. 85. (Նուէր G. Scheiwiller-էն):

Manoogian Alex. - Treasured armenian recipes, U. S. A. 1952, pg. 126.

Nuri Dersimi Dr. Vet. M. - Kürdistan tarihinde Dersim. Halep, Ani Matbaasi, 1952, pg. 312. (Նուէր Հեղինակէն ու Աւետարանի Գ. Ա. Խան-զատեանէն):